

'JE LI NIJE DOSTA PAGA, ĐAKOVA, KAJZERICE...?'

Za povratak djeteta borila se 20 mjeseci; umjesto da pomogne, Centar za socijalnu skrb čak ju je 'strpao' u zatvor

"Tema je prebolna i preteška i prevažna i prehitna, ne zbog mene nego zbog ostalih mama i očeva koji su žrtva ovog sustava, te djece koja su žrtve", ispričala nam je majka iz Splita koja je prošla kroz 20 mjeseci dugu borbu kako bi vratila svoje dijete oteto od strane oca.

🕒 26.07.2020. u 22:13

Foto: Pixabay

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Halloween vam donosi zastrašujuće dobre popuste čak do -60% - Naručite online već danas!

Sponsored by Midas

"Otac je dobio nadzor, kao što sam dobila i ja, ali on nadzor ne vidi nikada. Što se toga tiče, on kaže dijete neće, on kaže da on bi, ali da dijete neće, da ne želi. U tome je poanta, nije bilo načina da itko na sve moje molbe, na pravo djeteta na oba roditelja, uvjeri njega da ja vidim svoje dijete".

"Obratiš se instituciji koja bi trebala biti potpora, koji bi trebali raditi svoj posao... Oni su neučinkoviti, čast pojedincima, ali tamo sjede žene koje su toliko hladne, toliko inertne, toliko ih nije briga, to je strašno. Onda dodete na policiju koja vam kaže sve je u rukama Centra. Dodete u Centar, oni vam kažu sve

vam je u rukama policije. Oni su toliko neusklađeni, oni nisu educirani o otuđenju i iz tog neznanja i straha od pogreške ne rade ništa, a to treba presjeći što ranije", kazala je majka (podaci poznati redakciji, op. a.) objasnivši razloge zbog kojih se obratila medijima.

Prošlo je gotovo dvije godine i njezino dijete je nakon provedene sudske ovrhe u veljači ove godine konačno s njom. Kaže da ih sada čeka samo "rad, rad i rad" jer je tih 20 mjeseci "ostavilo toliko traga".

'Ja sam mislila da će se to riješiti u roku odmah'

Sve je krenulo početkom ljeta 2018. nakon razvoda. Prema sudskoj presudi dijete je pripalo majci, a otac ga je imao pravo viđati određene dane u tjednu i u određene vikende. Ali on ga sve češće ne bi vraćao u dogovoreno vrijeme, dok je u isto vrijeme na djetetu počela primjećivati agresivne obrasce ponašanja i negativan odnos prema njoj. Početkom kolovoza obratila se Centru za socijalnu skrb (podaci o kojoj instituciji se radi, kao i o ostalim institucijama koje se spominju u tekstu poznati redakciji), koji nakon 20-tak dana izlaze na teren.

"Obavili su razgovor s tatom koji nije bio siguran u koji razred dijete ide, koji nije znao navesti ime i prezime djetetove liječnice, koji nije znao koju terapiju dijete uzima. Moje dijete je tada socijalnog radnika u ispadu bijesa odgurnulo s vrha stepenica! U tom trenutku je Centar trebao reagirati i poduzeti već tada hitnu mjeru, a oni nisu napravili ništa. Napravili su zapisnik", ispričala nam je majka koja je očekivala da će Centar, pogotovo nakon takvog incidenta, uključiti policiju.

Taj isti dan, kaže, dok je na autobusnoj stanici čekala autobus na putu za posao, oni su se dovezli na stanicu i uslijedio je još jedan incident. "Rekao mu je sad joj reci da je ku...a, so..na, dr...a, doći će ti mali na posao, u..t će te, ma svašta. Bilo je tu još ljudi na stanici i svi slušaju. Ja opet zovem Centar i ispričam kako je ovaj reagirao i nikome ništa".

Desetak dana kasnije, kaže majka koja svoje dijete nije vidjela cijeli kolovoz, otac odvodi sina, kako je kasnije saznala, u Zagreb te se ponovo obraća Centru.

"Što da radim, pitala sam ih? Imam pravomoćnu sudsku presudu po kojoj dijete živi s majkom. Znaite, ja sam u tom trenutku mislila da će se to riješiti u roku odmah, u čemu je problem?". U Centru su joj rekli da dijete može vratiti jedino putem sudske ovrhe, a to joj je kaže, bilo prvi put da je saznala da dijete može biti predmetom ovrhe, ali i prvi susret s pojmom otuđenja.

Majka je odmah podnijela i prijavu Općinskom državnom odvjetništvu. "Znaite kad su nas zvali na razgovor? 4. srpnja 2019! Pa moje dijete je moglo biti u Africi", povikala je. Međutim, na ono što je uslijedilo, nije bila spremna.

Ured pravobraniteljice za djecu - prisilno oduzimanje djeteta iznimna mjera

Iz Ureda pravobraniteljice za djecu na naš upit da iznesu stav o sudskoj praksi ovrhe nad djetetom i mišljenje o tome na koji način je slučajevne otuđenja potrebno rješavati, pravobraniteljica **Helenca Pirnat Dragičević** je odgovorila da se sudska ovrha može primijeniti kad jedan od roditelja krši važeću odluku i ne dopušta njezinu provedbu ili je odluka o ovrsi donesena na temelju izrečene mjere za zaštitu prava i dobrobiti djece, ali dodaje "da se prisilno oduzimanje i predaja djeteta provodi samo iznimno, kao krajnja mjera za zaštitu interesa djeteta."

"U periodu koji prethodi ovrsi važno je maksimalno intenzivirati pružanje podrške djetetu i obitelji te im osigurati stručnu i sveobuhvatnu pripremu na promjene koje nosi provedba rješenja o ovrsi", stoji u odgovoru Pirnat Dragičević.

Pravobraniteljica kaže da se u praksi ovrha prisilnim oduzimanjem djeteta najčešće primjenjuje onda kada su iscrpljeni svi drugi, "blaži" oblici ovrhe, ali upravo ti "blaži" oblici trebali bi biti učinkovitiji nego što su sada, kako do prisilnog oduzimanja djeteta ne bi ni došlo.

"Međutim, zatvorske kazne se u ovakvim slučajevima vrlo rijetko koriste, a novčane kazne nemaju očekivani učinak, pogotovo u slučajevima roditelja koji imaju dovoljno sredstava za njihovo podmirenje ili u situacijama kad se one ne mogu prisilno naplatiti", stoji u odgovoru Ureda pravobraniteljice kojeg potpisuje sama pravobraniteljica.

Glasnogovornica Općinskog suda u Novom Zagrebu, sutkinja **Marija Orošić Kranjčec** kaže da novčana kazna može iznositi do 30 tisuća kuna, a zatvorska kazna u trajanju od jednog dana do šest mjeseci.

Iako Pirnat Dragičević kaže da se te odluke u interesu djeteta moraju donijeti žurno, a na temelju procjene najboljeg interesa djeteta, kao veliki problem navodi dugotrajnost sudskih postupaka. Prema njoj, potrebno je dodatno educirati i suce, ali i odvjetnike o zaštiti prava djece.

Već godinama u svojim izvješćima o radu iz Ureda pravobraniteljice upozoravaju da "razina zaštite djece u slučajevima manipulativnih postupaka roditelja, koji ne prepoznaju ili ne žele prepoznati interes djeteta i staviti ga ispred svojih interesa, nije odgovarajuća", kaže Pirnat Dragičević.

"Takoder se godinama zalažemo za osnivanje specijaliziranih obiteljskih sudova u čijoj bi nadležnosti bili svi postupci u domeni obiteljsko pravne zaštite djeteta, uključujući i provedbu sudskih odluka, jer smatramo da bi se tako znatno poboljšao položaj djece. Iako je osnivanje obiteljskih sudova navedeno kao jedna od mjera Nacionalne strategije za prava djece za razdoblje od 2014. do 2020. godine, još se ne nazire kada bi to moglo biti ostvareno".

O slučaju otuđenja u kojem su "institucije zakazale" portal Direktno je već pisao. [Riječ je o majci iz Zagreba čije dijete je ostavljeno kod otuđitelja bez mogućnosti da ga majka vidi, a dijete je ostalo zaključeno za svoje ljudsko pravo na oba roditelja i to na temelju sudske presude na koju se otac oglašuje, dok sud nikada nije iskoristio niti jedno sredstvo ovrhe kako bi oca primorao na poštivanje vlastite presude.](#)

Sam Centar za socijalnu skrb, prema navodima majke, po tom pitanju nije ništa učinio, iako je, kako smo već svojedobno pisali, Centar imao dovoljno prilika da kod djeteta uoči znakove otuđenja, psihičkih posljedica negativne kampanje koju jedan roditelj provodi nad djetetom kako bi ocrnio drugog roditelja, a cijeli slučaj još je na sudu iako je prošlo već više od četiri godine.

U pravosudnom sustavu, kao i u sustavu za socijalnu skrb, točno je određena procedura po kojoj se provodi povratak djeteta otuđenom roditelju, međutim ta procedura, kako navode autorice rada "Prevenција emocionalnog zlostavljanja djece u visoko-konfliktnim razvodima roditelja: Analiza stanja

u Hrvatskoj" iz Poliklinike za zaštitu djece i mladih Zagreb, traje u prosjeku između 11 mjeseci i 11 godina, dok je psihijatrijska struka mišljenja da zbog vrlo negativnih psiholoških posljedica, koje otuđenje ostavlja po dijete, taj proces mora biti gotov u roku od šest mjeseci.

Sudska odluka, žalba, poništenje odluke i sve ispočetka

Majka nam je kazala kako nakon otmice nitko nije znao mjesec dana na kojoj adresi se nalazi njezin sin, iako je on uredno krenuo početkom školske godine u školu, a znalo se i u koju. Kako se prema, njezinim riječima nitko, pa čak ni Državno odvjetništvo nije angažiralo u potragu, nije bilo druge, kaže, nego da sav taj posao odradi sama.

Svakodnevno je zvala školu s pitanjem kako je moguće da oni ne znaju gdje je prebivalište djeteta koje pohađa kod njih nastavu. Kaže da je napokon izgubila živce i počela se prijetiti da će im zvati Ministarstvo, inspekciju, "sve žive" i tek onda su od oca saznali adresu.

"Ja 'uguglam' i vidim da se na toj adresi nalazi hostel i zovem ih. Potvrdili su mi da oni žive u jednosobnoj sobi u hostelu! Ja na to obavještavam Centar za socijalnu skrb, policijsku postaju i oni svi izlaze na teren i za sve njih u ovoj državi je to normalno, da maloljetno dijete živi u hostelu u jednokrevetnoj sobi bez mame, 400 kilometara od svog mjesta prebivališta, unatoč pravomoćnoj sudskoj presudi. Nitko ništa, ja vam kažem, ja imam svjedoke, odvjetnika, nadzornika, ljude koji su uz mene cijelo vrijeme i koji se čudom ne mogu načuditi", ispričala nam je naša sugovornica.

Dva mjeseca nakon otuđenja djeteta od majke uslijedilo je prvo ročište, a u prosincu sud prvi put donosi odluku o ovrši nad djetetom na koju otac podnosi žalbu da bi je Županijski sud uvažio i cijeli proces vratilo na početak prvostupanjskom sudu.

U svibnju 2019. godine otac konačno dobiva obvezu dovesti dijete kod sudskog defektologa, ali on ga ne dovodi, a nakon toga slijedi još jedno ročište "na kojem ga je sutkinja pitala zašto nije doveo dijete, a on je njoj rekao da ona to njemu nije rekla". Tek u srpnju sudski defektolog uspijeva obaviti razgovor s djetetom te zaključuje "da se radi o najvećem stupnju otuđenja djeteta prema majci te predlaže kombinirano vještačenje i oca i majke, ali i samog djeteta".

"Otac je dobio osam dana rok da uplati osam tisuća kuna, a on je uplatio tek nakon dva i pol mjeseca. Ja sam pitala sutkinju zašto ona njemu izlazi u susret, odgovorila je da ne izlazi nego je to jednostavno tako, dok on uloži žalbu, dok prođu godišnji pa on ne preuzme poštu i tako je prošlo dva i pol mjeseca, a on je na kraju uplatio samo pola traženog iznosa", ispričala nam je majka.

Dva puta u zatvoru

Do vještačenja u rujnu, otac joj je dva puta dozvolio da vidi dijete, a kako se ispostavilo, priča majka, on je s djetetom izmanipulirao da kad je vidi da traži prebivalište i putovnicu te da ona povuče sve kaznene prijave koje je podnijela protiv oca.

Majka je, inače, često dolazila u Zagreb na informacije u školu, a dijete je praktički viđala na nekoliko sekundi, "po skrivečki", jer kaže, s obzirom na cijelu situaciju, nije željela na njega raditi pritisak i dodatno mu otežavati.

Prvi susret nakon što ga je otac odveo dogodio se nakon osam mjeseci, kada su je zvali iz Centra da je otac konačno dozvolio susret, "da djetetu mama silno nedostaje". Ona je morala doći u Zagreb, što je i napravila, ali je prije susreta molila zaposlenike Centra da netko stručan bude prisutan, "on će napraviti problem, izmanipulirat će opet dijete", rekla im je. Iz Centra, međutim, odgovaraju "ma dajte, pa nije baš tako, to ne bi bilo dobro za dijete".

I opet je obavijestila Centar da je bila verbalno napadnuta i od svog bivšeg muža, ali i fizički od vlastitog djeteta. "Svašta mi je izgovorio, nakon što me odgurnuo sa stepenica, zvao me natrag, 'vрати se, ja tebe volim, hoćeš li sve napraviti za mene, hoćeš li mi dati prebivalište, putovnicu'... Ja govorim hoću, moram ga smiriti.. Zovem Centar i sve im govorim, 'vi niste normalni, a ja još manje jer sam pristala na ovo', i oni opet ništa", kazala nam je majka govoreći da je to tek jedan u nizu incidenata na koji su u Centru zatvorili oči.

Oni su mogli poduzeti hitnu mjeru, mogli su uključiti policiju, mogli su već na prvom ročištu tražiti da se dijete meni vrati, mogli su svašta, "nisu napravili ništa". "Sustav je zapravo cijelo vrijeme štiti osobu koja krši pravomoćnu sudsku presudu i mi ulazimo u dugi proces zbog neučinkovitosti i nereagiranja sustava, u kojem nastoje u trajno stanje pretvoriti učinjenu privremenu protupravnu, a sve na štetu malodobnog djeteta i prava drugog roditelja", ispričala je majka.

Institucije su bile upoznate i s tim da je otac s djetetom početkom lipnja dolazio njoj pred kuću te su je zajedno vrijeđali. Jednom prilikom rekla mu je da ovo zlostavljanje nema smisla te da će pozvati policiju. Ali na policiji ju je čekalo neugodno iznenađenje. Umjesto da sama preda prijavu, uhićena je jer ju je bivši muž preduhitrio i prvi prijavio.

Tek nakon što je 28 sati provela u zatvorskoj ćeliji, od čega je zadnjih sat vremena provela u samici tri metra ispod zemlje, "to u filmovima ne postoji kako to izgleda u tom zatvoru, to je ispod zemlje, to nema ni svjetla ni sunca, to je užas, sami goli zidovi", doznala je za što je se tereti.

"Uzela sam tu optužnicu i ja sam toga dana definitivno isplakala sve suze koje jedan čovjek u svom životu može isplakati. Ja sam još plakala kad je umrla moja mama, ali to je bilo malo, gotovo ništa. Ja stvarno mislim da sam toga dana isplakala sve suze koje čovjek može isplakati.

'Prijavljujem svoju bivšu suprugu da je u tom i tom periodu zlostavljala svoje maloljetno dijete, da ga je kljukala tabletama, nazivala pogrđnim imenima, proklinjala dan kada ga je rodila'. Kada sam ja to pročitala, ja sam zaista, samo plakala, plakala. Ja sam nju pitala je li vi zaista mislite da sam ja to mogla napraviti, pa ja svog sina volim više od svog života, koje proklinjanje dana kad sam ga rodila, koje zlostavljanje". Sutkinja ju je ipak pustila kući.

Centar: Nema potrebe da se živcirate

U srpnju slijedi ponovni susret s djetetom, ovaj put u Centru pristaju da na sastanak dođe i nadzornica. "On je rekao djetetu 'hajde' i on krene prema meni sot.o, ku.o, dr.o, moraš mi dati prebivalište, moraš mi dati putovnicu, moraš tati povući sve kaznene prijave. Fascinantno, dijete je bilo upućeno u sve dopise, on je njemu dao da sve to čita. To je bilo strašno. Ja sam u jednom trenutku rekla njemu 'što radiš?' Nadzornica je rekla 'ali mi nismo došli radi toga', ja ponijela dekiću, priče, grickalice...

Tu nastane teška agresija, dijete istuče oca, izgrize ga, iskida mu majicu, počne sebe tući, počne lupati glavom o pod, dere se ocu kre...u, pe...u, uništio si mi život. Nadzornici je došlo loše, ja ne znam koga spašavati, žena je završila u bolnici od šoka", ispričala nam je majka koja se tresla dok se prisjećala te scene.

Rekla nam je da je dva tjedna uporno nazivala Centar pitajući ih što su poduzeli nakon izvještaja nadzora o tom incidentu, znaju li da je život njezinog djeteta ugrožen, da je dijete autoagresivno i opasno i za sebe i za okolinu, prisjeća se majka.

Tek 13. kolovoza, kaže majka, zovu iz Centra da su bili na terenu, ali da im tata nije dao da pridu, da je rekao da nema pojma o čemu oni pričaju, da ne zna tko je ta nadzornica, prijetio se i da će zvati policiju. "Nije nam dao da se približimo, a dijete je bilo u kupaćim gaćama, eto, nemate potrebe da se živcirate, dobro je, evo, točno tim riječima mi je ona to kazala".

"Kad je ona to meni rekla ja sam dobila živčani slom. Sjela sam se u auto i otišla do Centra za socijalnu skrb, klekla sam na pod, ja sam plakala, ja sam molila, rekla sam im kako možete na osnovu svega što vam je nadzornica rekla, na osnovu svega što ste do sada vidjeli, što znate, reći da je moje dijete dobro.

Je li dijete koje oca tuče, pokidalo mu je gornju majicu u sto komada, reklo mu da je pe...r, pe...il, kako tom djetetu može biti dobro? Je l' vas nije sram? Je l' nije dosta Paga, je l' nije dosta Đakova, je l' nije dosta Kajzerice kada je on pobio pola svoje obitelji, što vi radite? Zovem svoju prijateljicu i govorim joj zovi Ministarstvo, ovo više ne može tako, zovi ih, neka nešto naprave. U tom trenutku, oni iz Centra zovu policiju i oni dolaze po mene i odvođe mene u zatvor".

Naša sugovornica dobila je 30 dana istražnog zatvora jer su zaposlenici Centra u optužnom prijedlogu napisali da će ih "pobiti kao u Đakovu". "Ja kažem ali ja to nisam rekla. Ja sam rekla je l' vam dosta Kajzerice, je l' vam dosta Paga, je l' vam dosta Đakova, ljudi saberite se i krenite raditi svoj posao. One su još navele da sam ušla u kuhinjske prostorije Centra i rekla da tu ima nešto što bih mogla upotrijebiti protiv njih. Kad sam ja to pročitala...

Ja u životu nisam bila u kuhinjskim prostorijama toga Centra niti znam gdje se kuhinja nalazi. Pet žena Centra za socijalnu skrb kronološke dobi između 35 i 55 godina, kad su uvidjele koliko su propusta napravile, kada su vidjele da ću ja na Ministarstvo, da ja više nemam što izgubiti, njih pet je sjelo za stol i dogovorilo se.

Zatvorska ćelija prljava, krvava, popišana. Ja sam klekla na pod i rekla Bogu 'molim te, ti nešto sada moraš napraviti, neko čudo, nešto da se dogodi, da ja izađem iz zatvora'. Ja ne mogu dobiti 30 dana istražnog zatvora za nešto što ja nisam napravila, nisam rekla. U tom trenutku ulazi policajac i kaže žao mi je, upravo smo dobili informaciju da vam je umrla mama i mi ćemo vas sutra pustiti. Više nisam bila potencijalni ubojica. Moja mama je umrla da mene spasi", kaže naša sugovornica.

"Ja se pitam kako ih nije sram kada gledaju svoju djecu i kako ne promisle da su zbog jedne lažne prijave mene zatvorile u ćeliju, da je zbog toga moja mama sama doma umirala, jer su mi i sestru pritvorili koja je bila sa mnom u Centru. Kakav čovjek moraš biti? Ja sam o svemu obavijestila Ministarstvo do u detalje. Ministarstvo ih je skinulo s moga slučaja, a i one su tražile zbog svega da se maknu. I dodijelili su mi novi Centar s divnim timom", kazala je majka te dodala da je u međuvremenu famozna rečenica s kuhinjom i kuhinjskim priborom misteriozno nestala iz optužnice.

"Najgore od svega kad vi vidite da vas ne može zaštititi ovaj centar, ova država, da vama netko kao što su meni u Centru za socijalnu skrb kažu 'sami ste si krivi, izabrali ste pogrešnog partnera, trebali ste bolje razmisliti!' Pazite što ona meni kaže! Ja njoj kažem 'drago mi je da ste barem vi dobro izabrali', a ona meni na to 'nisam ni ja baš najbolje izabrala, ali to koliko ste vi pogriješili to je strašno. Nabijaju vam osjećaj krivice, vi ne surađujete, oni vječito pričaju u množini. Pa kako ću surađivati, evo dajem sve, sve!'"

Ministarstvo: Prisilno oduzimanje djeteta iznimno je stresno za dijete

Upit smo u svibnju poslali i Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a nakon što odgovor nije stigao ni u predviđenom zakonskom roku od 14 dana, upit ponavljamo 3. lipnja te isti dan dobivamo i odgovor.

"Ovrha radi predaje djeteta u praksi znači prisilno oduzimanje i predaju djeteta drugom roditelju ili drugoj osobi sukladno ovršnoj ispravi. Iako je pravna priroda ovršnog postupka žurna, zbog svoje specifičnosti, osjetljivosti i zahtjevnosti to može biti dugotrajan postupak. Roditelji ponekad zanemaruju prava djece i manipulativnim ponašanjima namjerno doprinose trajanju sudskih postupaka u obiteljskim stvarima, pa tako i ovršnih postupaka", stoji u odgovoru Ministarstva.

"Prisilno oduzimanje djeteta iznimno je stresno za sve sudionike ovršnog postupka, a osobito za dijete, koje je zbog svoje dobi najosjetljivija stranka u postupku, a ovrha ostavlja posljedice na njegov život. Stoga poduzimanje ovršnih radnji mora biti u skladu s temeljnim načelom prvenstvene zaštite dobrobiti i prava djeteta. Centar za socijalnu skrb u provedbi postupka ovrhe pruža savjetodavnu potporu i poduzima nužne mjere pomoći i podrške djetetu i drugim osobama koje sudjeluju u postupku. Međutim, učinkovito provođenje ovrhe u najvećem dijelu ovisi o spremnosti roditelja da prihvate ponuđenu pomoć i stave djetetov interes ispred vlastitog interesa", navode dalje.

Naveli su i da su Centri za socijalnu skrb u 2019. godini intervenirali u 4600 slučajeva radi manipulacije pravima djeteta tijekom razvoda ili prekida bračne ili izvanbračne zajednice roditelja i izrekli 767 mjera obiteljsko-pravne zaštite radi manipulativnog ponašanja jednog ili oba roditelja, što je za Ministarstvo podatak koji pokazuje "prepoznavanje rizika i poduzimanje mjera zaštite prava i dobrobiti djeteta iz domene sustava socijalne skrbi".

Također, u svom su nas odgovoru upozorili "da je u postupcima vezanim za djecu isključena javnost temeljem Obiteljskog zakona, a javno iznošenje detalja iz postupka u kojem su involvirana djeca pretpostavlja i postojanje kaznenog djela".

Na koji način je onda, pitamo se, moguće pisati i uopće kritički razmatrati ovako osjetljive teme iz domene sustava socijalne skrbi, koji je prema navodima naše sugovornice, u njezinom slučaju pokazao manjkavost pri korištenju alata koji su mu omogućeni, nije reagirao na vrijeme ignorirajući znakove nasilja i agresije, kako kod oca, tako i kod djeteta, koje je uostalom jasno pokazivalo i znakove regresije u razvoju i autoregresije, dopustio je da dijete živi u lošim uvjetima te da se ne brine adekvatno o djetetu, da otac naočigled narušava djetetov odnos s majkom i tako utječe na njegovo mentalno zdravlje, nabraja naša sugovornica, a kada se tome doda sporost pravosuđa, "nadete se u bezizlaznoj situaciji".

Međutim, kao i u ostalim institucijama kojima smo se obratili, stav Ministarstva je da je ovrha, odnosno prisilno oduzimanje djeteta "iznimno stresno" i "ostavlja posljedice", a ono što je prethodilo ovrši tek su "postupci radi pokušaja mirnog rješenja spora, od postupka obveznog savjetovanja, stručnih razgovora ili obiteljske medijacije, koji nisu dali očekivane rezultate".

Sve to divno zvuči na papiru, konstatira majka, ali kad vi ne možete vidjeti svoje dijete, kad jedan roditelj odbija suradnju, a nadležne institucije ne daju vam daju podršku, "nego se s vama loptaju i govore vam da vi trebate surađivati, ostajete zarobljeni sa sudskim procesima koji traju u nedogled, to ne funkcionira. Kako da surađujem s osobom koja odbija suradnju?".

Majka opisuje da je ovrha bila stresna, ali da je trajala minutu i pol, a dijete se potpuno smirilo nakon 20 minuta kad je vidjelo "da nisam so...a i da mu se ništa ružno ne događa. Svi se boje te ovrhe i izbjegavaju je, a to je zapravo jedino ispravno i moguće rješenje. Sustav inzistiranjem na suradnji i odlaganjem provedbe ovrhe zapravo podržava emocionalno zlostavljanje djeteta od strane otuđujućeg roditelja (roditelja koji ga je "oteo", op. a.) i ostavljaju ih u toj moćnoj situaciji godinama".

Državno odvjetništvo i po pola godine ne zna za odluke sudova

Upit smo poslali i Općinskom državnom odvjetništvu u Velikoj Gorici tražeći ih da komentiraju navode majke da nije bilo konkretnih postupaka ni izvida u ovom slučaju otmice od prijave 2018. pa do srpnja 2019. godine.

"Nije točno da državno odvjetništvo nije postupalo ili ne postupa po tom predmetu, već upravo suprotno, tijekom postupanja utvrđuje činjenice odlučne za donošenje meritorne odluke, a sve radi utvrđivanja najboljih interesa i dobrobiti djeteta. Nakon podnošenja kaznene prijave, majka djeteta dostavila je državnom odvjetništvu podnesak kojim povlači kaznenu prijavu, no kako se radi o kaznenim djelima za koja se progon poduzima po službenoj dužnosti, državno odvjetništvo je sukladno zakonu nastavilo izvide.

Dodajemo, da se majka djeteta, tek po primitku drugog poziva državnog odvjetnika, odazvala pozivu te je ispitana kao svjedok. U mogućnosti smo Vas izvijestiti kako je pred Općinskim sudom u Splitu u tijeku ovršni postupak radi vraćanja djeteta majci, a taj je sud donio rješenje o ovrsi kojim je naloženo vraćanje djeteta majci, no Županijski sud u Zagrebu je 10. rujna 2019. dostavio obavijest da je ukinuto to rješenje o ovrsi. Stoga, pred općinskim sudom je i dalje u tijeku ovršni postupak kojim je potrebno utvrditi je li provođenje ovrhe nad djetetom, a koje se odbija vratiti majci, u najboljem interesu i na dobrobit tog djeteta", stoji u odgovoru ove institucije.

Upit je poslan u svibnju ove godine, a u istom mjesecu Općinsko državno odvjetništvo i odgovara. Tri mjeseca nakon obavljene ovrhe nad djetetom, Državno odvjetništvo to još uvijek ne zna, kao što u trenutku odgovora nije poznato sa sudskom odlukom od 9. siječnja 2020. o sprovođenju ovrhe nad djetetom.

Isto tako navode u svom odgovoru da su u rujnu 2019. dobili obavijest da je Županijski sud ukinuo prvo rješenje o ovrsi i cijeli slučaj vratio na prvostupanjski sud, što se dogodilo u veljači. Državno odvjetništvo tu je informaciju dobilo nakon sedam mjeseci te tako posvjedočili o nepostojanju koordiniranosti u radu institucija "koje štite dijete", a ovdje govorimo tek o razini razmjene informacija. Kako će sudstvo biti efikasno i brzo ako oni na informacije o aktualnoj situaciji pred sudovima dobivaju s pola godine zakašnjenja, pitamo se.

Dodajmo još da je naša sugovornica negirala povlačenje kaznene prijave za zlostavljanje i otmicu, a kaže da je pred ovim tijelom povukla samo onu za alimentaciju zbog prijetnji i ucjena koje joj je otac djeteta upućivao.

Od vještačenja u rujnu do povratka djeteta u lipnju

Vještačenje oboje roditelja bilo je dogovoreno krajem listopada, otprilike četiri sata testiranja, usmenog razgovora te dvosatnih pisanja psiholoških testova, ispričala nam je majka. Vještačeno je i dijete u prisustvu posebne skrbnice.

"Ono što mene muči je da su rezultati toga vještačenja došli na sud 19. studenog 2019., a ja sam izgubila još sljedeća tri mjeseca dok nije došla odluka o ovrsi. U nalazu vještačenja, koje je pristiglo na sud, a kojemu je trebalo nešto manje od dva mjeseca da donese odluku, izričito je pisalo da se na osnovu detaljno provedenog vještačenja zaključuje da je otac potpuno manjkavih i nezadovoljavajućih roditeljskih kapaciteta, da traže hitno i neodgodivo oduzimanje djeteta i predaju majci i reunifikaciju u predloženoj ustanovi, zabranu kontakata oca s djetetom 90 dana, nakon tih 90 dana stručni tim koji bude provodio reunifikaciju odredit će kad, kako i uopće na koji način će se održavati viđenja oca i djeteta."

"Hitno" i "neodgodivo" u sudskoj praksi u ovom slučaju trajalo je gotovo četiri mjeseca koliko je bilo potrebno od donošenja sudske odluke do gotovog čina. Naime, iako je sud hitnu odluku donio gotovo dva mjeseca od zaprimanja nalaza vještačenja, stvari su se dodatno zakomplicirale. S obzirom na to da je dijete bilo kod oca u Zagrebu, sudska odluka dolazi na izvršenje na Općinski sud u Novom Zagrebu koji se izuzima iz slučaja jer je otac djeteta krajem 2019. postao zaposlenikom tog suda te "zbog mogućeg sukoba interesa slučaj šalju na Vrhovni sud i još dalje produljuju moju agoniju i bol".

Naš upit glasnogovornica Suda sutkinja Marija Orošić Kranjčec potvrdila je navode majke kako je njezin bivši muž (podaci poznati redakciji, op. a.) zaposlenik suda, međutim, dodala je kako se protiv njega u trenutku prijave na natječaj za posao nije vodio kazneni postupak za djela koja se provode po službenoj dužnosti.

"Službenik X.Y. je na ovom sudu zaposlen na radnom mjestu 'administrativni referent - upisničar'", potvrdila je Orošić Kranjčec, a kako je napisala, na temelju oglasa za prijam u državnu službu jednog službenika na navedeno radno mjesto objavljenom na web stranici Ministarstva uprave od 27. kolovoza 2019. godine.

Za to radno mjesto bili su propisani stručni uvjeti za prijavu na navedeni natječaj i to: srednja stručna sprema upravne, birotehničke, ekonomske struke odnosno gimnazija ili druga četverogodišnja srednja škola, najmanje jedna godina radnog staža na odgovarajućim poslovima te položen državni ispit. "Uvidom u dokumentaciju koju je imenovani službenik dostavio uz prijavu na natječaj utvrđeno je da isti ispunjava sve zakonom i oglasom propisane uvjete, a između ostalog uz prijavu je dostavljeno i uvjerenje Općinskog suda u Splitu od 5. srpnja 2019. o nevođenju kaznenog postupka za kaznena djela koja se progone po službenoj dužnosti", stoji u odgovoru.

Majka je kazala da je njezin bivši muž završio četverogodišnju strukovnu školu za konobara te da joj nije jasno na temelju čega je dobio posao.

Kako nam je ispričala, znajući koliko to još može potrajati, nije se libila uzeti slušalicu u ruke i zvati. Nije se libila ni prijetiti s medijima, jer da nije zvala, kaže, cijela procedura slanja predmeta poštom s jednog suda na drugi te sam proces donošenja odluke trajao bi sigurno dodatnih mjesec i pol dana.

Zatim, navodi dalje, kada je bio određen sud nadležan za provođenje ovrhe održan je koordinacijski sastanak s pripadnicima policije, Centra za socijalnu skrb, suda te ravnateljice osnovne škole koju je njezino dijete pohađalo jer se ovrha trebala dogoditi upravo za vrijeme nastave. "Zovu me iz Centra za socijalnu skrb, imamo datum ovrhe! Naglasila je da to nitko ne smije znati", a određen je datum 17. veljače. "Koji je to strah bio, igra živaca", opisuje majka te prve dane u veljači.

Ravnateljica osnovne škole dobila 30 tisuća kuna kazne

Cijelu akciju opstruirala je sama ravnateljica zagrebačke osnovne škole koja je, kako stoji u rješenju Općinskog građanskog suda u Zagrebu, već dan nakon koordinacijskog sastanka poslala podnesak Sudu, ali i nekoliko institucija u Zagrebu, i to Gradskom uredu za obrazovanje, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, samoj policijskoj postaji uključenoj u akciju te pravobraniteljici za djecu, unatoč tome što je na sastanku bila obaviještena o tajnosti u postupanju.

"Tada joj je poslala, a nije se sjetila u zadnjih godinu i pol dana poslati joj da joj u školu ide dijete kojoj je zabranjeno vidjeti majku, a ja dolazim jednom mjesečno iz Splita na informacije kako bih mogla iz daleka vidjeti svoje dijete, moram se skrivati da me ne vidi da se ne uznemiri. To joj nije tada palo na pamet, da je djetetu uskraćeno pravo da vidi oba roditelja, ni to joj nije palo na pamet da napiše pravobraniteljici", ljuto se pita majka.

Zbog opstrukcije cijele akcije sud je donio rješenje prema kojemu ravnateljica mora platiti 30 tisuća kuna kazne, a u obrazloženju svoje odluke sud piše "kako namjera tog dopisa ravnateljice nije zaštita učenika škole, već zaštita ravnateljice osobno", osim toga ravnateljica "nije poslala sudu bilo kakve obavijesti u vezi nedolaska djeteta u školu zbog navodne bolesti", već je Sud o tome obaviješten od strane Centra za socijalnu skrb.

"I sve pada u vodu i ponovo ispočetka. Ja već u Zagrebu i oni meni šalju novi termin 27. veljače. Za 10 dana! Kao 10 godina", priča nam majka.

"Kako je akciju u školi opstruirala ravnateljica, ovrha se dogodila ispred zgrade. Bili su predstavnici policije i tek tada, u toj akciji kao u filmu, koja je trajala minutu i pol, ja sam dobila svoje dijete. Djetetu je trebalo 20 minuta da se smiri. Išli smo odmah u sigurnu kuću, a kada smo došli doma nastala je silna agresija i autoagresija, ja sam tu imala potpunu podršku i psihologa, mi smo kod njega odmah krenuli na terapiju, kod socijalnog pedagoga, na vježbe. Na terapiju idemo i ja i on", priča nam majka koja kaže da je tih 20 mjeseci ostavila toliko traga na psihološkom, emocionalnom i sociološkom planu, ali i na obrazovnom, jer u tom periodu nije napisan niti jedan domaći rad za školu.

Kaže kako je dijete dobila pet do 12 jer je nakon toga uslijedila cijela situacija s Covidom-19 pa i samo gospodarsko zatvaranje, kao i zabrana kretanja među županijama. Ali unatoč tome, kao i unatoč zabrani prilaska, "on je nas nastavio maltretirati. Dolazio je pred vrata od kuće, ja nisam mogla izaći van", priča naša sugovornica.

"To je jedna borba protiv jednog sustava koji je nemilosrdan, koji je inertan, koji ne funkcionira, koji je spor i koji je apsurdan do bola i koji je u mojem slučaju napravio jednu tragediju nevidenih razmjera. I mi polako pokušavamo vratiti život u normalu. Ali nisam ja jedina. Ja sam možda jedina s 'happy endom'. Ima takvih priča, na žalost još i to jednostavno tako ne može. Nema vrata i nema osobe s kojom ja u ovoj državi nisam razgovarala, osim onih koji mi nisu odgovorili poput ministra pravosuđa **Dražena Bošnjakovića**, premijera **Andreja Plenkovića**, predsjednice **Kolinde Grabar-Kitarović**".

Kaže da je pravobraniteljica za djecu čak slala dopis nadležnom Centru za socijalnu skrb da se izjasni kako je moguće da je u tom predmetu došlo do sudske ovrhe. "Onda sam ja njoj odgovorila na 'mail' i poslala joj sve papire, zadnju sudsku presudu o zabrani prilaska na 500 metara, da se vidi koje smo mi nasilje prošli", a njezin odgovor, kaže, još nije dobila.

A mi nismo dobili odgovor s Općinskog suda u Splitu kojem smo poslali upit da nam pojasne sve, s obzirom na mišljenja stručnjaka da je slučajeve otuđenja djeteta potrebno rješavati u što je mogućem kraćem roku, a s obzirom na veliku emocionalnu patnju koja djeca tom prilikom proživljavaju, koji utječu na to da se nakon preporuke o hitnom i neodgodivom oduzimanju djeteta od otuđitelja, sudske odluke donose, u ovom konkretnom slučaju, gotovo dva mjeseca.

U svom upitu smo naveli konkretan slučaj o kojem se radi, ali smo upit formulirali generalno.

"Sud je dužan voditi računa o zaštiti djeteta od narušavanja njegove privatnosti putem medijskog izvještavanja kojim bi se izravno ili neizravno mogao otkriti njegov identitet i od svakog oblika kršenja prava kojim bi se na drugi način mogla ugroziti dobrobit djeteta.

Kako je prema odredbama Obiteljskog zakona u postupcima u kojima se odlučuje o statusnim stvarima, stvarima o roditeljskoj skrbi, osobnim odnosima, mjerama za zaštitu prava i dobrobiti djeteta te uzdržavanju djeteta javnost isključena, nismo u mogućnosti dati odgovor na vaš upit", piše u odgovoru kojeg je potpisala službenica za informiranje, sudska savjetnica **Marija Lovrić**.

Portal Direktno isti dan ponavlja upit da predložimo da nam odgovore neovisno o navedenom slučaju te daju odgovor na pitanje koliko je vremena u prosjeku potrebno od zaprimanja preporuke vještaka do sudske odluke o ovrsi i o čemu isto ovisi, međutim, odgovor do zaključenja ovog teksta nije stigao.

"Možda zakoni nisu loši, ali oni su spori. Onog trena kada žena prijavi da je žrtva u ovom sustavu, počinje njena druga borba, koja je puno možda gora od onoga što je do tada prošla i skupila snage to prijaviti jer tada slijedi cijeli proces apsurdna, neučinkovitosti, nerada, ljudi koji ne rade svoj posao, ljudi koji se izivljavaju nad vama, ljudi kojima ste vi jedan običan papir. Malo je bilo divnih ljudi, ali to je što sam ja bila uporna od 0-24 i zvala i molila, zvala i molila. Da nemate tu snagu..., a ponekad pored sve snage koje imate vi opet nailazite na ljude koji ne rade, koji vas slušaju i gledaju kroz vas", kazala je za kraj razgovora naša sugovornica, pred kojom se nalaze još mjeseci do zaključenja sudskih sporova koji su zbog neučinkovitog rješavanja slučaja otuđenja u tijeku.

**Dopušteno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autorice.*

Tekst je nastao u okviru projekta kojeg je financijski podržala Agencija za elektroničke medije.

Agencija za elektroničke medije
Agency for the electronic media

VIŠE S WEBA

Halloween vam donosi zastrašujuće dobre popuste čak do -60% - Naručite online već danas!

Mi znamo kako zaželjeti dobrodošlicu! Registriraj se na Arena Casinu i preuzmi svoj bonus odmah!

[UŠTEDA -300 KN] Kuhajte i do 70% brže uz Quick ekspres lonac i Halloween zastrašujuće dobru ponudu!

Poboljšajte svoj stari ležaj pomoću Dormeo Orthocell nadmadraca 4+1 – Zastrašujuće dobra ponuda -40%!

Poboljšajte svoj stari ležaj pomoću Dormeo Orthocell nadmadraca 4+1 – Zastrašujuće dobra ponuda -40%!

[HIT UŠTEDA] Halloween vam donosi strašno dobru ponudu – Rovus Nano parni čistač – povoljniji 100 kn!

[UŠTEDA -300 KN] Kuhajte i do 70% brže uz Quick ekspres lonac i Halloween zastrašujuće dobru ponudu!

Admiral ti poklanja čak 100 besplatnih vrtnji. I to za registraciju bez uplate

Bijeli zubi bez konkurencije, zbogom žuti zubi

Sponsored by Midas